

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 71 0 P 031642 18 Rev
Banjaluka, 08.05.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću koje sačinjavaju sudije ovog suda i to, Darko Osmić kao predsjednik vijeća, te Jadranka Stanišić i Rosa Obradović kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužilja, V. J., Dž. Ž. i Dž. S1. iz B., ..., zastupanih po punomoćniku, B. B., advokatu iz B., protiv tuženih, D. R. iz B., ul.... i Dž. S2. iz B., , zastupanih po punomoćnicima, F. M., advokatu iz B. i L.V., advokatu iz B., te tuženog, DOO „I. s. iz B.,..., zastupanog po punomoćniku, M. M., advokatu iz B., radi sticanja bez osnova, odlučujući o reviziji tužilja protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 031642 17 Gž od 14.09.2017. godine, na sjednici održanoj dana 08.05.2018. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 031642 06 P od 15.11.2016. godine odbijen je zahtjev tužilja kojim su tražile, da se tuženi obavežu da im solidarno isplate 77.588,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom, na iznos od 63.142,00 KM od 19.06.2014. godine, a na iznos od 14.446,00 KM od 01.03.2015. godine. Istom presudom tužilje su obavezane da na ime troškova parničnog postupka isplate, tuženim D.R. i Dž. S2., 15.182,50 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 15.11.2016. godine, a tuženom DOO „I. s.“ B. 7.737,50 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 15.11.2016. godine.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 031642 17 Gž od 14.09.2017. godine žalba tužilja je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Tužilje revizijom pobijaju drugostepenu presudu, zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači i udovolji zahtjevu tužilja ili ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tuženi, R. D. i S.Dž2. su predložili da se revizija odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužilja koji je u cjelosti odbijen prvostepenom presudom.

Tako postavljen zahtjev tužilje zasnivaju na tvrdnjama: da su nakon zemljotresa koji se desio 1969. godine uložile u sanaciju sprata kuće, koja se nalazi u Ulici..., 63.142,00 KM, te da su u sanaciju sprata iste kuće, koja je bila neophodna nakon zemljotresa 1981. godine, uložile

14.446,00 KM, što je između ostalog podrazumijevalo izgradnju stepeništa i garaže; da su tužilje živjele na spratu predmetne kuće sve do 1994. godine, kada su zbog ratnih okolnosti napustile kuću; da se u kuću više nikada nisu vratile, jer da su istu zaposjeli tuženi, koji su nakon toga predmetnu kuću prodali preduzeću „I. s.“ d.o.o. iz B. i time se neosnovano obogatili do visine ulaganja tužilja u sprat predmetne kuće u ukupnom iznosu od 77.588,00 KM.

Po provedenom postupku prvostepeni sud je utvrdio: da je rješenjem Osnovnog suda u Banjaluci broj: O-37/84 od 06.06.1986. godine prekinut ostavinski postupak iza umrlog Dž. O., koji je bio svekar V. J. i djed Dž. Ž. i Dž. S1., te tužilje upućene na parnicu da dokažu ništavost ugovora o doživotnom izdržavanju zaključenog 31.08.1977. godine između Dž.O. kao primaoca izdržavanja i Dž. S2. i D.R., kao davaoca izdržavanja, ovjeren pred Opštinskim sudom u Banjaluci pod brojm Ov-3011/77, dana 1.9.1977. godine, predmetom kojeg je bio stan na spratu porodične kuće sa novoizgrađenim stubištem, (koja kuća se nalazi na parcelama br.... upisano u zk.ul.... k.o. B.) i srednja garža u dvorištu iste kuće (u daljem tekstu: predmetne nekretnine); da su pravosnažnom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj P-1559/86 od 06.05.2003. godine, koja je potvrđena presudom Okružnog suda u Banjaluci broj Gž-2064/03 od 08.06.2005. godine odbijeni zahtjevi tužilja, da se utvrdi da je ništav ugovor o doživotnom izdržavanju broj Ov-3011/77 zaključen 31.08.1977. godine između Dž. O. kao primaoca izdržavanja i Dž. S2. i D. R. kao davaoca izdržavanja u odnosu, na stan na spratu porodične kuće sa novoizgrađenim stubištem (koja kuća se nalazi na parcelama br.... upisano u zk.ul....k.o. B. i srednju garžu u dvorištu iste kuće, da predmetne nekretnine čine ostavinu iza pok. Dž. M. i da tužiljama pripadaju po osnovu nasleđa; da iz u pravosnažne presude Osnovnog suda u Banjaluci broj P-1559/86 od 06.05.2003. godine proizilazi, da Dž. M. prednik tužilja (muž V. J., a otac Dž. Ž. i Dž. S1.), nije sagradio stan na spratu predmetne kuće, jer da je taj stan postojao od uvijek, te da uložena sredstva u sanaciju već postojećeg stana na spratu kuće, mogu biti predmet obligaciono pravnog zahtjevu tužilja; da su nakon toga, tužilje podnijele predmetnu tužbu, dana 04.11.2006. godine; da su tužilje, za vrijeme ratnih dešavanja, napustile stan na spratu predmetne kuće u toku 1994. godine i više se nisu vraćale; da su u posjed stana na spratu kuće ušli tuženi, Dž. S2. i D. R., a nakon toga, cijelu kuću prodali tuženom, DOO “I. s.” B.; da među parničnim strankama nije sporno, da je prije 1969. godine, u predmetnoj kući postojao stan kao odvojena stambena cjelina u prizemlju i stan kao odvojena stambena cjelina na spratu; da su na spratu kuće živjeli Dž. M. i J. , a da je u prizemlju kuće živio Dž. O., otac M., sa svojom porodicom; da su iz tih razloga izmještene stepenice koje vode na sprat kuće, tako da su umjesto unutrašnjih stepenica napravljene vanjske; da su u sanaciji objekta nakon zemljotresa 1969 godine, učestvovali Dž. O. i Dž. M. oca i sin, te da je tom prilikom kuća učvršćena i promijenjen krov; da je Dž. M. umro 1974. godine; da je Dž. J. prije ove parnice, kod Opštinskog suda u Banjaluci 27.09.1982. godine podnijela tužbu protiv tuženog Dž. O. radi ulaganja u sanaciju predmetne kuće nakon zemljotresa 1969. godine, tražeći da joj Dž. O. isplati 143.495,05 dinara sa 7,5% kamata od dana podnošenja tužbe do isplate; da je ta parnica okončana rješenjem Osnovnog suda u Banjaluci br. P-1983/82 od 09.03.1988. godine kojim je utvrđeno povlačenje tužbe; da je Dž. O. protiv tužene, Dž. J. podnio tužbu u predmetu Opštinskog suda Banjaluka broj 3395/79, u kojem postupku je ishodio pravosnažnu presudu Opštinskog suda Banjaluka broj 3395/79 od 21.04.1982. godine kojom je Dž. J. obavezana da Dž. O. na ime stanarine za predmetni stan isplati iznos od 23.940 dinara sa 7,5% kamata; da iz nalaza i mišljenja vještaka građevinsko arhitektonske struke V. R. od 26.05.2014. godine i njegovog izjašnjenja vezano za nalaz i mišljenje od 25.11.2002. godine, u predmetu broj: P-1559/86, koji je izveden dao dokaz u ovom postupku, (a koji je vještak koristio radi preračunavanja vrijednosti ulaganja u sporni stan) proizilazi, da je urađena procjena vrijednosti stana na spratu (kao i kompletnog objekta), na osnovu bazne cijene koju je primjenjivala gradska uprava u tom periodu i ista je iznosila 850,00 KM/m², da vrijednost stana na spratu

prema sadašnjim parametrima do 1969. godine iznosi 50.076,00 KM, da prema sadašnjim parametrima od 1969. godine iznosi 108.416,00 KM, da vrijednost garaža prema sadašnjim parametrima od 1969. godine iznosi 11.694,80 KM, da je zapisnik koji je uradila Opštinska komisija o procjeni oštećenja na spratu kuće od 18.08.1981. godine, urađen paušalno bez prikazanih parametara o veličinama i stepenu oštećenja, da na osnovu istog zapisnika nije u mogućnosti uraditi nalaz o procjeni vrijednosti ulaganja stana koji se nalazi na spratu kuće, da nije u mogućnosti da se izjasni koja su od navedenih ulaganja u predmetni sporni stan bila korisna i nužna, jer iste radove nije mogao identifikovati na osnovu priložene dokumentacije, da se u odnosu na nalaz i mišljenje od 26.05.2014. godine vještak izjasnio da je stan na spratu kuće bio zasebna cjelina u građevinskom smislu kao etažna cjelina, da je izvršena dogradnja stubišta, izvršeno uvećanje stambenog prostora sprata, poboljšana vertikalna komunikacija i zadržana odvojenost stana na spratu kao zasebne etažne cjeline, da vrijednost ulaganja u stan na spratu objekta nakon zemljotresa 1969. godine po sadašnjim parametrima iznosi 29.558,88 KM, a prema stanju 2002. godine iznosi 22.737,60 KM, da je vrijednost radova na sanaciji koja je procijenjena na kompletnom objektu iznosi 45.475,20 KM, da za srednju garažu nije moguće izraziti vrijednost troškovnim načinom, već se vrijednost može odrediti aproksimativno na osnovu m² korisnog prostora, da je naredni zemljotres 1981. godine, bio nakon 12 godina od zemljotresa iz 1969. godine, da stepen oštećenja koji je zemljotres iz 1981. godine, napravio, po ocjeni vještaka nije tehnički validan iz razloga što sanacija predmetnog objekta poslije zemljotresa iz 1969. godine nije mogla, a i tehnički je neizvodljivo da bude potpuna, odnosno 100%, tako da stepen oštećenja od zemljotresa iz 1981. godine ne može pokazati prave tehničke parametre oštećenja građevinskih elemenata predmetnog objekta, te da se na osnovu dokumentacije u spisu ne može izjasniti, jer nije imao tačne tehnički ispravne pokazatelje koji su mjerljivi i u koje se mogao uvjeriti da su izvedeni; konačno preciziranim tužbenim zahtjevom tužilje su tražile da se tuženi obavežu da im solidarno isplate 77.588,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom, na iznos od 63.142,00 KM (koliko su iznosila ulaganja u stan na spratu predmetne kuće nakon zemljotresa 1969. godine) od 19.06.2014. godine, a na iznos od 14.446,00 KM (koliko su iznosila ulaganja u stan na spratu predmetne kuće nakon zemljotresa 1981. godine) od 01.03.2015. godine; da iz iskaza tužilje, V. J. proizilazi da su sva ulaganja koja su predmetom zahtjeva iz tužbe, završena u toku 1985. godine.

Temeljem ovakvog činjeničnog utvrđenja prvostepeni sud je zaključio, da zahtjev tužilja nije osnovan, pa je sudio tako, što je donio odluku kao u izreci prvostepene presude. Iz razloga odluke prvostepenog suda proizilazi, da zahtjev tužilja nije osnovan, jer da je shodno odredbama člana 371. Zakona o obligacionim odnosima, zastarjelo potraživanje tužilja po osnovu stečenog bez osnova, u smislu odredaba člana 210 Zakona o obligacionim odnosima, kod činjenica, da su tužilje ulaganja u predmetnu kuću izvršile zaključno sa 1985. godinom, kako to proizilazi iz iskaza prvotužilje, V. J., a da su tužbu po osnovu izvršenih ulaganja podnijele prvostepenom sudu u novembru 2006. godine.

Pri tome prvostepeni sud nalazi, da na dugačiji zaključak ne utiče činjenica, da je Dž. J. prije ove parnice, kod Opštinskog suda u Banjaluci dana 27.09.1982. godine podnosila tužbu protiv Dž. O. u predmetu broj P-1983/82 radi ulaganja u sanaciju predmetne kuće izvršenih nakon zemljotresa 1969. godine, (tražeći da joj isplati 143.495,05 dinara sa 7,5% kamata od dana podnošenja tužbe do isplate), jer da je ta parnica okončana rješenjem Osnovnog suda u Banjaluci br. P-1983/82 od 09.03.1988. godine kojim je utvrđeno povlačenje tužbe, što se ima tumačiti kao da tužba nije podnesena.

Kako je rok zastarjelosti predmetnog potraživanja po osnovu sticanja bez osnova, valjalo cijeliti od momenta kada su izvršena ulaganja u stan na spratu kući, shodno odredbama člana 361 Zakona o obligacionim odnosima, prvostepeni sud je našao, da su neosnovani prigovori tužilja da im zastarjelost predmetnog potraživanja valja cijeliti od dana kada je donesena

presuda Okružnog suda u Banjaluci broj GŽ-2064/03 od 08.06.2005. godine, a kojom presudom je potvrđena presuda Osnovnog suda u Banjaluci broj P-1559/86 od 06.05.2003. godine.

Imajući u vidu, da su pravosnažnom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj P-1559/86 od 06.05.2003. godine odbijeni zahtjevi tužilja, da se utvrdi da je ništav ugovor o doživotnom izdržavanju broj Ov-3011/77 zaključen 31.08.1977. godine između Dž. O. kao primaoca izdržavanja i Dž. S2. i D. R. kao davaoca izdržavanja u odnosu, na stan na spratu porodične kuće sa novoizgrađenim stubištem (koja kuća se nalazi na parcelama br .... upisano u zk.ul....k.o. B.) i srednju garžu u dvorištu iste kuće, da predmetne nekretnine čine ostavinu iza pok. Dž. M. i da tužiljama pripadaju po osnovu nasleđa, prvostepeni sud je zaključio, da je neosnovan prigovor da radi o presuđenoj stvari u odnosu na zahtjev iz tužbe u predmetnoj parnici.

Takođe, prvostepeni sud je zaključio, da se tužbom, povodom koje je ishodaena pravosnažna presuda Osnovnog suda u Banjaluci broj P-1559/86 od 06.05.2003. godine, nije mogao prekinuti rok zastarjelosti predmetnog obligaciono pravnog potraživanja, obzirom da se radi o tužbi sa stvarno pravnim zahtjevom.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja prvostepenog suda i zaključak tog suda, pa je sudio tako, što je donio odluku kao u izreci drugostepene presude.

Odluke nižestepjenih sudova su pravilne.

Naime, odredbama člana 210. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", br. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, "Službeni glasnik Republike Srpske", br. 17/93, 3/96 i 74/04 - u daljem tekstu: ZOO) je propisano, da ako je neki dio imovine jednog lica prešao na bilo koji način u imovinu nekog drugog lica, a taj prelaz nema svoj osnov u nekom pravnom poslu ili u zakonu, sticalac je dužan da ga vrati, a kad to nije moguće da naknadi vrijednosti postignutih koristi.

Prema odredbama člana 371. ZOO, potraživanja zastarijevaju za 10 godina, ako zakonom nije određen neki drugi rok zastarjelosti.

Shodno odredbama člana 361 stav 1. ZOO, zastarjelost počinje teći prvog dana poslije dana kada je povjerilac imao pravo da zahtjeva ispunjenje obaveze, ako zakonom za pojedine slučajeve nije što drugo propisano.

Kada se ima, u vidu da tužilje zahtjevom iz tužbe traže da se tuženi obavežu da im na ime izvršenih ulaganja u predmetnu kuću isplate ukupno 77.588,00 KM, od čega, na ime ulaganja izvršenih nakon zemljotresa 1969. godine, 63.142,00 KM, a na ime ulaganja izvršenih nakon zemljotresa 1981. godine, 14.446,00 KM, pravilan je zaključak nižestepjenih sudova, da je osnovom predmetnog potraživanja stečeno bez osnova, u smislu odredaba člana 210 ZOO i da zahtjev tužilja zastarijeva u roku od 10 godina, shodno odredbama člana 371. ZOO.

Kako iz iskaza tužilje, V. J. jasno proizilazi, da su ukupna ulaganja u predmetnu kuću završena u toku 1985. godine, pravilan je zaključak nižestepjenih sudova, da je predmetno potraživanje zastarjelo u smislu odredaba člana 371. ZOO, kada se ima u vidu, da su tužilje podnijele tužbu na ime ulaganja u predmetnu kuću 04.11.2006. godine, tj. nakon 20 godina od izvršenih ulaganja.

Obzirom da zastarjelošću prestaje pravo zahtijevati ispunjenje obaveze, shodno odredbama člana 360. ZOO, takođe je pravilan zaključak nižestepenih sudova da je zahtjev tužilja neosnovan.

Kraj činjenice, da se zahtjev tužilja ukazuje neosnovanim iz razloga što je njihovo potraživanje zastarjelo, bez uticaja su na drugačiji zaključak suda revizioni prigovori koji se tiču nalaza i mišljenja vještaka građevinske struke u pogledu procjene visine ulaganja u predmetnu kuću.

Kako je predmetom spora novčano potraživanje tužilja na ime ulaganja u predmetnu kuću, takođe su neosnovani revizioni prigovori, da su pogrešna stanovišta nižestepenih sudova da je predmetom spora obligaciono-pravni zahtjev, a ne imovinsko-pravni zahtjev, zbog čega je po ocjeni revidenta nepravilno usvojen prigovor zastarjelosti predmetnog potraživanja.

Slijedom datih razloga, bez uticaja su na drugačiji zaključak suda, revizioni prigovori, da su ulaganjem u predmetnu kuću tužilje stekle vlasništvo na dijelu kuće, odnosno spratu iste.

Ovo tim prije, što su pravosnažnom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj P-1559/86 od 06.05.2003. godine odbijeni zahtjevi tužilja, da se utvrdi da je ništav ugovor o doživotnom izdržavanju broj Ov-3011/77 zaključen 31.08.1977. godine između D. O. kao primaoca izdržavanja i Dž. S2. i D. R. kao davaoca izdržavanja u odnosu, na stan na spratu porodične kuće sa novoizgrađenim stubištem (koja se nalazi na parcelama br.... upisano u zk.ul....k.o. B.) i srednju garža u dvorištu iste kuće, da predmetne nekretnine čine ostavinu iza pok. Dž. M. i da tužiljama pripadaju po osnovu nasleđa.

Prihvatajući u svemu razloge nižestepenih odluka, ovaj sud nalazi da su neosnovani i revizioni prigovori, da se odluke nižestepenih sudova zasnivaju na povredama člana 6. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Kako se revizijom tužilja ne dovodi u pitanje zakonitost i pravilnost odluke drugostepenog suda, te kako ista nije zahvaćena nedostacima na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti valjalo je, primjenom člana 248. Zakona o parničnom postupku ("Sl. glasnik RS", br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13), donijeti odluku kao u izreci ove presude.

Predsjednik vijeća
Darko Osmić

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić

